EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 14.10.2013
COM(2013) 711 final

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

Dolgoročna vizija za evropsko infrastrukturo in naprej

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

Dolgoročna vizija za evropsko infrastrukturo in naprej

1. Uvod: stanje in izzivi

Ustrezna, integrirana in zanesljiva omrežja za energijo so ključni predpogoj za cilje energetske politike Unije, vendar tudi za njeno gospodarsko strategijo. Razvoj energetske infrastrukture Uniji ne bo omogočal samo razvoja ustrezno delujočega notranjega energijskega trga, ampak bo tudi izboljšal zanesljivost oskrbe z energijo, integracijo obnovljivih virov energije in energijsko učinkovitost ter potrošnikom omogočil koristi od novih tehnologij in pametne uporabe energije. Energetska infrastruktura je tudi nujno potrebna za prehod v konkurenčno nizkoogljično gospodarstvo.

Evropski energetski sistem je na prehodu. Medtem ko je kratkoročna prednostna naloga **dokončanje notranjega energijskega trga** z razvojem manjkajočih povezovalnih vodov, odpravo izolacije številnih držav članic in odstranitvijo notranjih ozkih grl, mora biti ob tem energetska struktura, ki se načrtuje danes, skladna z dolgoročnimi odločitvami politike.

Različni scenariji za dekarbonizacijo vsebujejo različne mešanice energijskih virov in s tem različne potrebe po infrastrukturi. Energetski načrt za leto 2050 izpostavlja različne scenarije, kako zagotoviti bolj konkurenčen in zanesljiv energetski sistem ob hkratnem soočanju z izzivom zmanjšanja emisij ogljikovega dioksida za 80 % do leta 2050, ter daje močan političen signal. Prav tako investicije v **vse bolj pametno in prožno infrastrukturo** opredeljuje **kot eno izmed „možnosti brez obžalovanja“**. Komisija trenutno pripravlja konkretne predloge za okvir po letu 2020 za podnebno in energetsko politiko.

Obravnavanje **izzivov vedno bolj pomembne spremenljive nizkoogljične proizvodnje električne energije** ob hkratnem vzdrževanju visokih standardov zanesljivosti oskrbe je v primerjavi s stroški razdrobljenih nacionalnih politik mnogo cenejše na evropski ravni ob integriranih trgih, za katere pa je predpogoj ustrezna infrastruktura. Na dolgi rok je treba zaradi prilagoditve naraščajočemu deležu obnovljivih virov energije v Uniji in njeni soseščini razviti tehnologije visokonapetostnega prenosa na dolge razdalje in nove tehnologije skladiščenja električne energije.

Ključnega pomena je **diverzifikacija oskrbovalnih poti za plin**, da ne bi nobena država članica bila odvisna od enega samega vira. Pomembno je znatno povečati prožnost plinskega sistema in odpornost na kratki in srednji rok, da se okrepi vloga plina kot rezervnega goriva za spremenljivo proizvodnjo električne energije ob hkratnem upoštevanju dolgoročnega cilja Unije za dekarbonizacijo, vendar moramo biti prav tako sposobni izrabiti koristi najnovejšega razvoja na **trgih utekočinjenega zemeljskega plina, bioplina in nekonvencionalnih virov**, zlasti v ZDA. Dobro integrirano plinsko omrežje je tudi najboljše jamstvo za nadomestitev izpada največje plinske infrastrukture v kateri koli državi članici, kar je obvezen standard, uveden z uredbo o zanesljivosti oskrbe s plinom[1].

Ocenjuje se, da bo do leta 2020 za nadgradnjo in razširitev evropskih energetskih omrežij potrebnih 200 milijard EUR, s čimer bodo postala glavno sredstvo uresničevanja ciljev politike na srednji in dolgi rok. Toda ta visoka številka lahko do leta 2030 na letni ravni

[1] Standard N-1, glej Uredbo (EU) št. 994/2010, UL L 295, 12.11.2010, str. 1–22.

prinese pomembne prihranke v višini 40 do 70 milijard EUR[2] v smislu stroškov proizvodnje električne energije, do katerih ne bi prišlo, in bolj konkurenčnih veleprodajnih cen plina, ki lahko pomenijo za **7 do 12 EUR nižje mesečne zneske na računih**. To bi lahko bila pomembna protiutež višjim cenam energije, izboljšala pa bi se tudi konkurenčnost evropske industrije.

Dolgoročna politika na področju energetske infrastrukture je bila najprej predstavljena v **Sporočilu o prednostnih nalogah glede energetske infrastrukture za leto 2020 in pozneje** – Načrt za integrirano evropsko energetsko omrežje[3] in nato uspešno zapisana v nedavno sprejeto uredbo o **smernicah za vseevropsko energetsko infrastrukturo**[4] (smernice za TEN-E), ki opredeljuje devet strateških geografskih prednostnih infrastrukturnih koridorjev na področju električne energije, plina in nafte ter tri vseevropska prednostna infrastrukturna področja[5] za elektroenergetske avtoceste, pametna omrežja in omrežja za prevoz ogljikovega dioksida, katerih uresničitev je skupna prednostna naloga Unije na kratki in dolgi rok.

V tem sporočilu je opisana **dolgoročna vizija za vseevropsko energetsko infrastrukturo**. **Prvi nabor projektov skupnega interesa** predstavlja pomemben korak k izboljšanju integracije omrežij držav članic in zagotavljanju, da nobena država članica ne ostane izolirana, in sicer s spodbujanjem integracije obnovljivih virov energije v celotni Uniji, diverzifikacijo oskrbe s plinom z odpiranjem novih plinskih koridorjev ter zagotavljanjem alternativ držav članic, ki so pri oskrbi odvisne od enega vira nafte ali plina.

Vendar je treba postoriti še mnogo več. **Prvi seznam projektov skupnega interesa Unija je prvi korak k izvajanju dolgoročne vizije o infrastrukturi.** Seznam bo pregledan vsako drugo leto zaradi vključitve novih projektov, da se v celoti realizira dvanajst prednostnih koridorjev in področij v smeri dolgoročne vizije vseevropske tržne integracije in prehoda na nizkoogljično družbo. Unija mora zlasti poskrbeti, da so preostali energetski otoki čim prej integrirani in da se nastajajoče priobalno omrežje v severnih morjih razširi ter s pomočjo elektroenergetskih avtocest dodatno razvije v resničen vseevropski elektroenergetski sistem. Hkrati mora Unija poskrbeti, da so sosednje države v Unijo učinkovito integrirane z ustreznimi infrastrukturnimi omrežji in regulativnimi okviri, in sicer v skladu s strategijo, opisano v sporočilu o zanesljivosti oskrbe z energijo, ter z mednarodnim sodelovanjem[6].

2. Seznam projektov skupnega interesa Unije

V prvem koraku pri izvajanju smernic TEN-E je **Komisija v skladu s postopkom delegiranih aktov sprejela seznam Unije s približno 250 projekti skupnega interesa**[7] na področju prenosa električne energije in plina, skladiščenja in utekočinjenega zemeljskega plina ter pametnih omrežij in nafte. Ta prvi seznam temelji na intenzivnem delu dvanajstih regionalnih skupin, kjer so bili združeni predstavniki držav članic, nacionalnih regulativnih organov, nosilcev projektov ter evropskih mrež sistemskih operaterjev prenosnih sistemov za električno energijo in plin (ENTSO-E in ENTSOG), Agencije za sodelovanje energetskih regulatorjev in Komisije.

Večina projektov skupnega interesa je na področju **električne energije,** pri čemer zlasti izstopajo prenosni vodi, štirinajst projektov skladiščenja in dva projekta pametnih omrežij. Prispevali bodo k boljši integraciji notranjega trga električne energije, izboljšali pripravljenost

---

2 Študija o prednostih integriranega evropskega energijskega trga, 2013, Booz&Co; http://ec.europa.eu/energy/infrastructure/studies/doc/20130902_energy_integration_benefits.pdf.

3 COM(2010) 677 final.

4 Uredba (EU) št. 347/2013, UL L 140, 25.4.2013, str. 39.

5 Glej Prilogo I.

6 COM(2011) 539 final.

7 C(2013) 6766 final.

omrežij za sprejem naraščajočih količin energije iz spremenljivih obnovljivih virov in hkratno zagotavljanje sistemske stabilnosti. Unija se bo približala cilju 10 % električnih medomrežnih povezav, zastavljenega na zasedanju Evropskega sveta v Barceloni leta 2002, vendar je za resnično integracijo iberskega polotoka z evropskim trgom treba opredeliti še več projektov.

Izvajanje projektov skupnega interesa na področju **plina** bo Uniji omogočilo diverzifikacijo virov plina, prekinitev odvisnosti več držav članic od enega vira in tudi več izbire ter manjšo tržno negotovost. Pomemben mejnik je odprtje južnega plinskega koridorja s transjadranskim plinovodom leta 2018. Dopolnjen mora biti s pravočasno izgradnjo drugih identificiranih projektov, zlasti transanatolskim plinovodom, da se izboljša zanesljivost oskrbe z energijo v regiji, in dodatno diverzifikacijo z izkoriščanjem nahajališč plina v vzhodnosredozemski regiji.

Pravočasno izvajanje projektov skupnega interesa je skupna prednostna naloga. Iz tega razloga smernice TEN-E uvajajo stroge zahteve glede postopka izdaje dovoljenj za projekte skupnega interesa, vključno z obveznimi roki za postopke (na splošno 3,5 leta), vzpostavitvijo nacionalnih točk „vse na enem mestu“ za pridobitev dovoljenj, zgodnjim in učinkovitim javnim posvetovanjem in zahtevo za države članice, da poenostavijo postopke za okoljsko oceno. Cilj teh zahtev je pospešitev postopkov izdaje dovoljenj ob hkratnem upoštevanju standardov iz okoljske zakonodaje Unije. Službe Komisije, odgovorne za področje energije in okolja, so skupaj pripravile **smernice**[8] za podporo državam članicam pri opredelitvi ustreznih zakonodajnih in nezakonodajnih ukrepov za poenostavitev postopkov za okoljsko oceno in zagotovitev skladnega izvajanja teh postopkov, kot jih zahteva zakonodaja Unije za projekte skupnega interesa.

Seznam Unije vsebuje projekte skupnega interesa v različnih fazah razvoja. Nekateri so še vedno v zgodnjih fazah, zato so še potrebne študije za prikaz izvedljivosti projekta. Vključitev takšnih projektov na seznam projektov skupnega interesa Unije ne posega v izid ustreznih okoljskih ocen in postopkov izdaje dovoljenj. Če se izkaže, da projekti, vključeni na seznam projektov skupnega interesa Unije, niso v skladu z zakonodajo EU, bi morali biti zbrisani s seznama.

Predpogoj za razvoj infrastrukture je dovolj privlačen okvir za dolgoročno financiranje, vključno z **ustreznimi regulativnimi pobudami in dolgoročno regulativno gotovostjo (vključno s čezmejno dodelitvijo stroškov)**. Sektor se temeljito spreminja in sooča z obdobjem visoke rasti zaradi pospešenega investiranja, kar ustvarja velike potrebe po denarnem toku. Metode vrednotenja, ki jih uporabljajo investitorji, se bodo za uspešno izkoriščanje investicijskih priložnosti in prispevanje k prihodnosti morale prilagoditi. **Instrument za povezovanje Evrope** bo pri zagotavljanju potrebnih zasebnih in javnih sredstev igral ključno vlogo.

Naslednji koraki za projekte skupnega interesa:

- začetek dialoga investitorjev za spodbujanje investicij v evropsko infrastrukturo za pritegnitev potrebnih sredstev iz svetovnih kapitalskih trgov;
- spremljanje oblikovanja nacionalnih točk „vse na enem mestu“ (začetek v decembru 2013);
- prvi razpis v okviru instrumenta za povezovanje Evrope v letu 2014;
- spremljanje izvajanja postopkov izdaje dovoljenj;
- podrobno spremljanje izvajanja projektov skupnega interesa (prvo poročanje v letu

[8] http://ec.europa.eu/energy/infrastructure/pci/doc/20130724_pci_guidance.pdf.

2015).

3. Preostali izzivi in dolgoročna vizija za infrastrukturo

Projekti skupnega interesa, ki so bili opredeljeni v tem prvem krogu, se osredotočajo predvsem na dokončanje notranjega trga energije brez meja, pri čemer je samo nekaj projektov skupnega interesa takšnih, da imajo vpliv na sosednje države ali še širše. Ko bodo odpravljena notranja ozka grla, **bo Unija lahko uspešno upravljala in zagotavljala večji trg za energijo, proizvedeno in porabljeno v Uniji in sosednjih državah.** Vsako drugo leto bo za nove projekte v razvoju, usmerjene v zadovoljevanje prihodnjih potreb, opravljen postopek opredelitve.

Nadaljnje delo mora biti osredotočeno na naraščajoč delež energije iz spremenljivih obnovljivih virov ob hkratnem zagotavljanju zanesljivosti oskrbe in zmanjšanju tveganj nasedlih investicij. Kar zadeva električno energijo, bo leta 2020 v primerjavi z letom 2010 potrebnih 40 % dodatnih prenosnih zmogljivosti, da se v celoti izkoristijo prednosti integracije, in ni pričakovati, da se bo ta dinamika v naslednjem desetletju umirila (105 % do 146 % dodatnih zmogljivosti, potrebnih glede na leto 2010, odvisno od scenarijev politike)[9]. Eden glavnih izzivov na srednji in dolgi rok je boljše razumevanje in načrtovanje interakcije med različnimi omrežji, elektroenergetskimi in plinskimi sistemi ter prevozom ogljikovega dioksida, prav tako pa tudi izboljšanje medsektorske koordinacije in optimizacije. Vemo, da naraščajoča spremenljivost proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov tudi od plinskega sistema zahteva novo raven prožnosti; ta bi poleg pomembnih rezervnih proizvodnih zmogljivosti v prihodnosti zagotovil tudi obsežne zmogljivosti za skladiščenje električne energije. Te interakcije je treba upoštevati v **prihodnjem vseevropskem načrtovanju infrastrukture**.

Eden od ciljev Unije je **nadaljnje izboljšanje povezav s sosednjimi državami**. Že ta prvi seznam projektov skupnega interesa vključuje nekatere povezave z državami nečlanicami, za prihodnost pa obstaja vse večja možnost za opredelitev vse več takšnih projektov kot projektov skupnega interesa ali **projektov vzajemnega interesa**, pri čemer je za slednje še vedno treba raziskati in razviti politični ter, če je potrebno, pravni okvir.

Podobno procesu za projekte skupnega interesa v Uniji je tudi Energetska skupnost pričela opredeljevati t.i. **projekte, pomembne za Energetsko skupnost**, ki bodo predvidoma sprejeti na zasedanju Ministrskega sveta oktobra 2013. Projekti, ki kandidirajo za uvrstitev na seznam, so bili zbrani z javnim razpisom za zbiranje predlogov, ocenila pa jih je namenska delovna skupina Energetske skupnosti na podlagi kriterijev, zelo podobnih tistim za projekte skupnega interesa (zanesljivost oskrbe, integracija trga, povečanje konkurence in spodbujanje uporabe energije iz obnovljivih virov). Zaradi geostrateškega pomena pogodbenih strani in stalnega napredka proti integraciji z notranjim energijskim trgom igra Energetska skupnost pomembno vlogo pri načrtovanju infrastrukture Unije. Odločitev Ministrskega sveta glede seznama projektov, pomembnih za Energetsko skupnost, bo prinesla zelo potrebno politično podporo za njihovo regulativno obravnavo in zagotovitev pozitivnega signala za morebitne investitorje. Dokončanje projektov, pomembnih za Energetsko skupnost, je ključno za odprtje trga, zanesljivost oskrbe in trajnost v širši regiji.

Maja 2012 je bila ustanovljena platforma **„MED-TSO“** za sodelovanje sistemskih operaterjev prenosnih omrežij v Sredozemlju, da se izboljša doseganje cilja razvoja krovnega načrta za integrirano omrežje na jugu in povezovanja elektroenergetskih sistemov na obeh straneh

[9] Študija o prednostih integriranega evropskega energijskega trga, 2013, Booz&Co.

Sredozemlja vzdolž treh poti na območju zahodnega, srednjega in vzhodnega Sredozemlja. Ta krovni načrt za infrastrukturo, ki bo obsegal opredelitev sklopa prednostnih infrastrukturnih projektov, ki bodo prispevali k doseganju cilja bolj integriranih sredozemskih elektroenergetskih sistemov, bo predstavljen na evro-sredozemskem ministrskem srečanju o energiji decembra 2013.

(a) Preostale prednostne naloge na področju električne energije

Kar zadeva **električno energijo**, bodo dodatni projekti in tehnološki razvoj potrebni na naslednjih področjih:

– dodatno izboljšanje povezanosti med celino in **Iberskim polotokom**, da se v celoti izkoristi optimalna alokacija proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov. Na dolgi rok bi bilo treba proučiti dodatne povezave s severno Afriko;

– uresničevanje načrta za povezovanje za **baltski energijski trg**, zlasti z dokončanjem **sinhronizacije** s sistemom ENTSO-E;

– nadaljnja širitev resnično **prepletenega priobalnega omrežja** v severnih morjih. Trenutni seznam projektov skupnega interesa vključuje okoli 20 povezovalnih vodov in povezanih notranjih okrepitev, vendar obstaja samo eno priobalno vozlišče, pripravljeno za omrežje, ki je kot predhodnik za prihodnje integrirano priobalno omrežje povezano z vnaprejšnjimi naložbami. S tehnološkimi izzivi se spopadajo glavni proizvajalci na tem območju. Še vedno je treba poskrbeti za zasnovo in usklajen razvoj ter upravljanje prihodnjega prepletenega omrežja in skladišč, kakor tudi ustrezno regulacijo in financiranje. Na dolgi rok je treba tudi proučiti obsežne geotermalne skladiščne zmogljivosti na Islandiji;

– vse več električne energije bo treba prenesti na vse daljših razdaljah znotraj in izven Evrope. Odpravi ali preprečitvi ozkih grl z gradnjo visokozmogljivih elektroenergetskih avtocest bo namenjena osrednja pozornost tudi v prihodnje. Takšne elektroenergetske avtoceste bi obsegale povezave čez meje Unije, ki bi Energetsko skupnost, Turčijo, Rusijo ter države severne Afrike in vzhodnega Sredozemlja povezovale z Unijo, kakor tudi povezave za uvoz električne energije iz podsaharske regije na dolgi rok, hkrati pa bi se upošteval možen razvoj porazdeljene proizvodnje in odzivanja na povpraševanje. Medtem ko lahko nekateri projekti skupnega interesa, kot npr. povezave sever–jug v Nemčiji, veljajo za predhodnike na tem prednostnem območju, je treba še vedno poskrbeti za zasnovo in usklajen razvoj elektroenergetskih avtocest v celotni Uniji, kakor tudi za tehnološke izzive;

– v okviru prvega procesa za projekte skupnega interesa sta bila opredeljena samo dva projekta na področju **pametnih elektroenergetskih omrežij**, ki na inteligenten način povečujeta območje porabe za boljšo uskladitev z zagotovljeno proizvodnjo in s tem kažeta, da je možno ublažiti napetosti v elektroenergetskem sistemu s sodelovanjem sistemskih operaterjev prenosnih in distribucijskih omrežij ob hkratnem preseganju nacionalnih meja. To je nov izziv za do sedaj lokalno in v distribucijo usmerjene razvijalce pametnih omrežij, da vzpostavijo vertikalno (na ravni distribucije in prenosa) sodelovanje, istočasno pa presegajo nacionalne meje. Potrebne bo več odločnosti za uvajanje pametnih omrežnih tehnologij, saj pametna omrežja zagotavljajo obetavne rezultate pri upravljanju razpršene in spremenljive proizvodnje iz obnovljivih virov, pri čemer omogočajo nove storitve za potrošnike in zato dopolnjujejo tradicionalne infrastrukture.

Program za raziskave in inovacije Obzorje 2020 vključuje aktivnosti za spodbujanje razvoja vseevropskega električnega omrežja, ki so bile razvite in se bodo izvajale z močnimi

sinergijami s politiko Unije na področju elektroenergetske infrastrukture. Med drugim bodo obravnavale tehnološke izzive zaradi potreb po infrastrukturi na srednji in dolgi rok, zlasti razvoj, predstavitev in tržno uveljavitev inovativnih omrežnih tehnologij za podporo izvajanju prednostnega koridorja za priobalna omrežja v severnih morjih, elektroenergetskih avtocest in pametnih omrežij. **Instrument za povezovanje Evrope** lahko uspešno prispeva k uvajanju takšnih tehnologij na industrijski ravni.

(b) Preostale prednostne naloge na področju plina

Kar zadeva **plin**, dolgoročni cilj ostaja zadostno diverzificirana plinska infrastruktura, da se zagotovi zanesljiva oskrba Unije pod privlačnimi okvirnimi pogoji. Investicije v obstoječe projekte skupnega interesa lahko v veliki meri zadovoljijo dolgoročne potrebe po infrastrukturi, vendar bodo kljub temu potrebne nekatere **razširitve**:

– Evropa si mora še naprej prizadevati za diverzifikacijo nabave in nadaljnjo **širitev južnega plinskega koridorja**, da poveča diverzifikacijo nabavnih virov, zlasti v jugovzhodni Evropi, in doseže srednjeročni cilj politike, da bi bilo 10 % evropskih potreb pokritih z uvozom iz kaspijske regije ter Bližnjega in Srednjega vzhoda;

– plinski sistem mora dodatno povečati **prožnost** za prilagajanje spremenljivim potrebam po plinu, vključno z razvojem več terminalov za utekočinjeni zemeljski plin in skladišč;

– Evropa mora spodbujati **domačo** proizvodnjo in v prvem koraku oceniti bolj sistematičen pristop k domačim kopenskim virom in virom na morju zaradi njihovega varnega, trajnostnega in stroškovno učinkovitega izkoriščanja, bodisi iz novih polj v vzhodnem Sredozemlju bodisi iz bioplina ali nekonvencionalnih virov, dokler izpolnjujejo najvišje standarde iz okoljske zakonodaje Unije; Vse možnosti za prevoz plina iz vzhodnega Sredozemlja v Unijo bi morale ostati odprte, od že opredeljenih projektov skupnega interesa, ki obsegajo prevoz plina s Cipra v obliki utekočinjenega zemeljskega plina ali po plinovodu v Grčijo, do plinovodov prek Turčije do celinske Unije.

(c) Omrežja za ogljikov dioksid na dolgi rok

Zaradi ugodnih tržnih pogojev za premog in proizvodnjo električne energije s premogom ponovno narašča delež premoga v mešanici energijskih virov Unije. Razvoj zajemanja in shranjevanja ogljikovega dioksida v zadnjem času ni bil spodbuden, saj kaže, da se je več projektov na tem področju upočasnilo zaradi neugodnih gospodarskih pogojev. Unija bi morala nadaljevati s prizadevanji za razvoj vseevropske vizije o **omrežju za prevoz ogljikovega dioksida** in opredeliti prve čezmejne projekte, tudi v sodelovanju z Norveško.

Naslednji koraki pri izvajanju dolgoročne vizije o infrastrukturi:

- priprave za opredelitev projektov skupnega interesa zaradi pregleda seznama Unije v letu 2015 in naprej;
- nadaljevanje razprav s sosednjimi državami o nadaljnji integraciji omrežij in ustreznih regulativnih okvirih, zlasti v okviru Energetske skupnosti in MED-TSO;
- zagotovitev ustrezne podpore projektom, pomembnih za Energetsko skupnost, in drugim projektom vzajemnega interesa znotraj ustreznih finančnih okvirov Unije;
- proučitev, kako najbolje izvajati koncept projektov vzajemnega interesa.

4. Sklepne ugotovitve

Ta začetni seznam projektov skupnega interesa je šele prvi korak v okviru dolgoročne vizije o infrastrukturi. Unija, vključno z državami iz Evropskega gospodarskega prostora, bi morala sodelovati pri dokončanju enotnega energijskega trga, odpravljanju vseh ovir pri prenosu energije, vključno z obnovljivimi viri, ob hkratnem ohranjanju visokih standardov zanesljivosti oskrbe. Toda vizija Unije o energiji in s tem o energetski infrastrukturi močno presega notranji trg. Tesno sodelovanje s članicami Energetske skupnosti, sosednjimi državami in strateškimi energetskimi partnericami bi se moralo nadaljevati zaradi razvoja projektov vzajemnega interesa. Orodja so na voljo (tretji sveženj in smernice TEN-E), vse to pa je možno doseči postopoma znotraj stabilnih in privlačnih dolgoročnih okvirov za investicije v infrastrukturo.

Priloga I – PREDNOSTNI KORIDORJI IN OBMOČJA ENERGETSKE INFRASTRUKTURE[10]

1. PREDNOSTNI KORIDORJI NA PODROČJU ELEKTRIČNE ENERGIJE

(1) Omrežje v severnih morjih („OSM“): razvoj integriranega električnega omrežja in povezovalni daljnovodi v Severnem morju, Irskem morju, Rokavskem prelivu, Baltskem morju in sosednjih vodah za prenos električne energije iz obnovljivih virov energije na morju v središča porabe in shranjevanja ter za povečanje čezmejne izmenjave električne energije.

(2) Elektroenergetske povezave med severom in jugom v zahodni Evropi („PSJ Zahod – elektrika“): povezave med državami članicami v regiji s sredozemskim območjem, vključno z Iberskim polotokom, in sicer za integracijo električne energije iz obnovljivih virov energije ter za krepitev notranjih omrežij, da bi se spodbudilo povezovanje trgov v regiji.

(3) Elektroenergetske povezave med severom in jugom v srednjevzhodni in jugovzhodni Evropi („PSJ Vzhod – elektrika“): povezave in notranji daljnovodi v smereh sever–jug in vzhod–zahod za vzpostavitev notranjega trga in integracijo proizvodnje iz obnovljivih virov energije.

(4) Načrt medsebojnega povezovanja na baltskem energetskem trgu na področju električne energije („NMPBET – elektrika“): medsebojne povezave med državami članicami v baltski regiji in ustrezna okrepitev notranjih omrežnih infrastruktur z namenom prekinitve osamitve baltskih držav ter spodbujanja povezovanja trgov, med drugim s prizadevanji za povezovanje energije iz obnovljivih virov v regiji.

2. PREDNOSTNI KORIDORJI NA PODROČJU PLINA

(5) Plinske povezave med severom in jugom v zahodni Evropi („PSJ Zahod – plin“): plinska infrastruktura za plinske povezave med severom in jugom v zahodni Evropi za dodatno diverzifikacijo oskrbovalnih poti ter povečanje kratkoročne dobavljivosti plina.

(6) Plinske povezave med severom in jugom v srednjevzhodni in jugovzhodni Evropi („PSJ Vzhod – plin“): plinska infrastruktura za regionalne povezave med regijo Baltskega morja, Jadranskim in Egejskim morjem, Črnim morjem in vzhodnosredozemskim bazenom in v njih ter za širjenje in povečanje varnosti oskrbovalnih poti s plinom.

(7) Južni plinski koridor („JPK“): infrastruktura za prenos plina iz Kaspijskega bazena, osrednje Azije, Bližnjega vzhoda in vzhodnega Sredozemlja v Unijo za povečanje raznolikosti dobave plina.

(8) Načrt medsebojnega povezovanja na baltskem energetskem trgu na področju plina („NMPBET – plin“): plinska infrastruktura za prekinitev osamitve treh baltskih držav in Finske ter njihove odvisnosti od enega dobavitelja ter povečanje raznolikosti dobave in varne oskrbe z energijo v regiji Baltskega morja.

3. PREDNOSTNI KORIDOR NA PODROČJU NAFTE

(9) Naftovodi v srednjevzhodni Evropi („NV“): interoperabilnost omrežja naftovodov v osrednji vzhodni Evropi za povečanje varnosti oskrbe in zmanjšanje okoljskih tveganj.

4. PREDNOSTNA TEMATSKA PODROČJA

(10) Uvedba pametnih omrežij: sprejetje tehnologij pametnih omrežij v Uniji za učinkovito združevanje ravnanja in ukrepov vseh uporabnikov, priključenih na električno omrežje, zlasti

[10] Izvleček iz Priloge I k Uredbi (EU) št. 347/2013 o smernicah za vseevropsko energetsko infrastrukturo.

proizvajanje velikih količin električne energije iz obnovljivih ali distribuiranih virov energije ter odziv na povpraševanje potrošnikov.

(11) Elektroenergetske avtoceste: prve elektroenergetske avtoceste do leta 2020 kot začetek gradnje sistema elektroenergetskih avtocest v Uniji, ki omogoča:

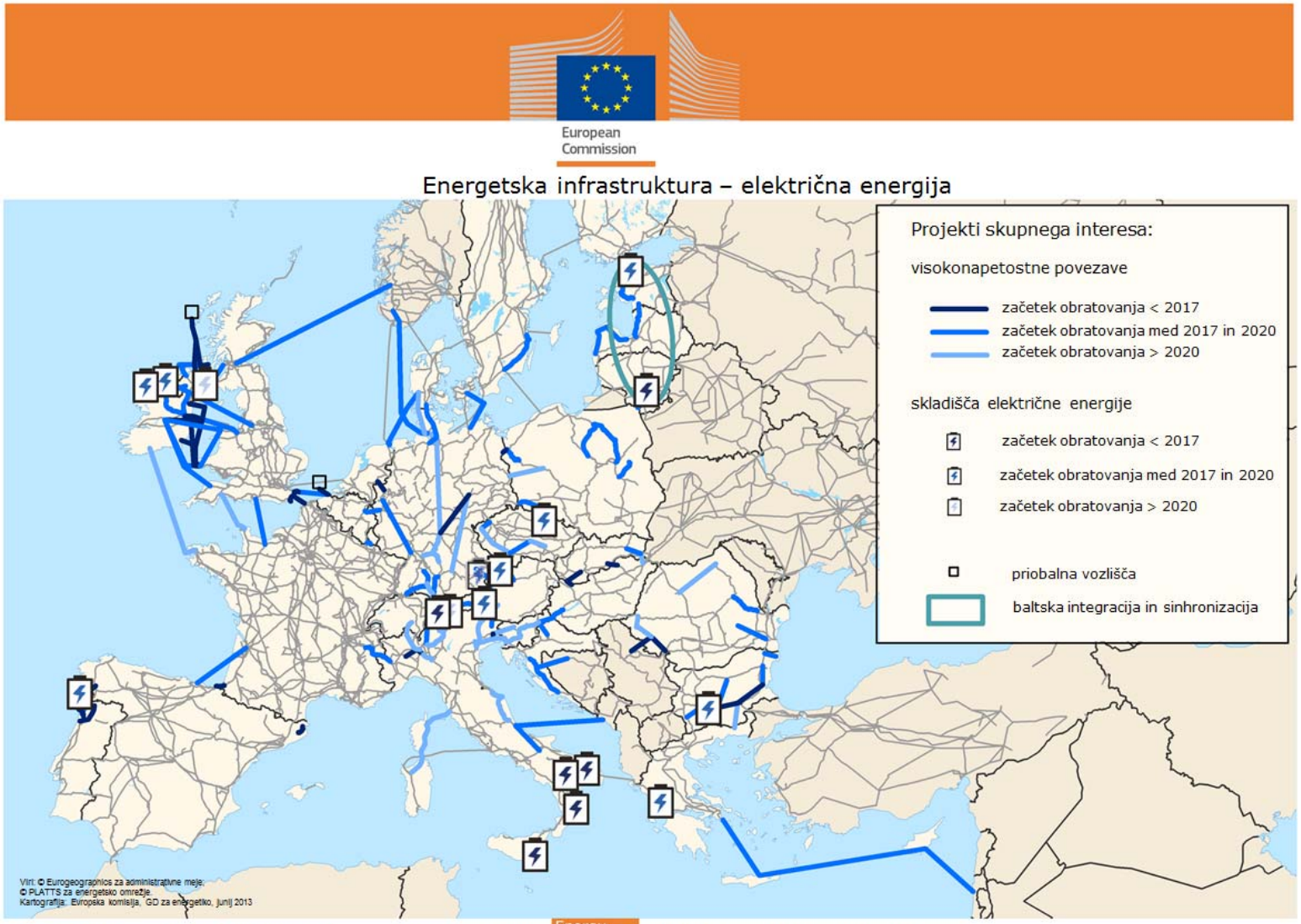
(a) izkoriščanje vse večjega presežka vetrne proizvodnje energije v severnih morjih in Baltskem morju in okrog njih ter rastoče proizvodnje iz obnovljivih virov v vzhodni in južni Evropi in tudi severni Afriki;

(b) povezovanje teh novih proizvodnih vozlišč z velikimi skladiščnimi zmogljivostmi v nordijskih državah, Alpah in drugimi regijami z velikimi središči porabe; ter

(c) obvladovanje vedno bolj raznovrstne in decentralizirane oskrbe z električno energijo in prožnega povpraševanja po njej.

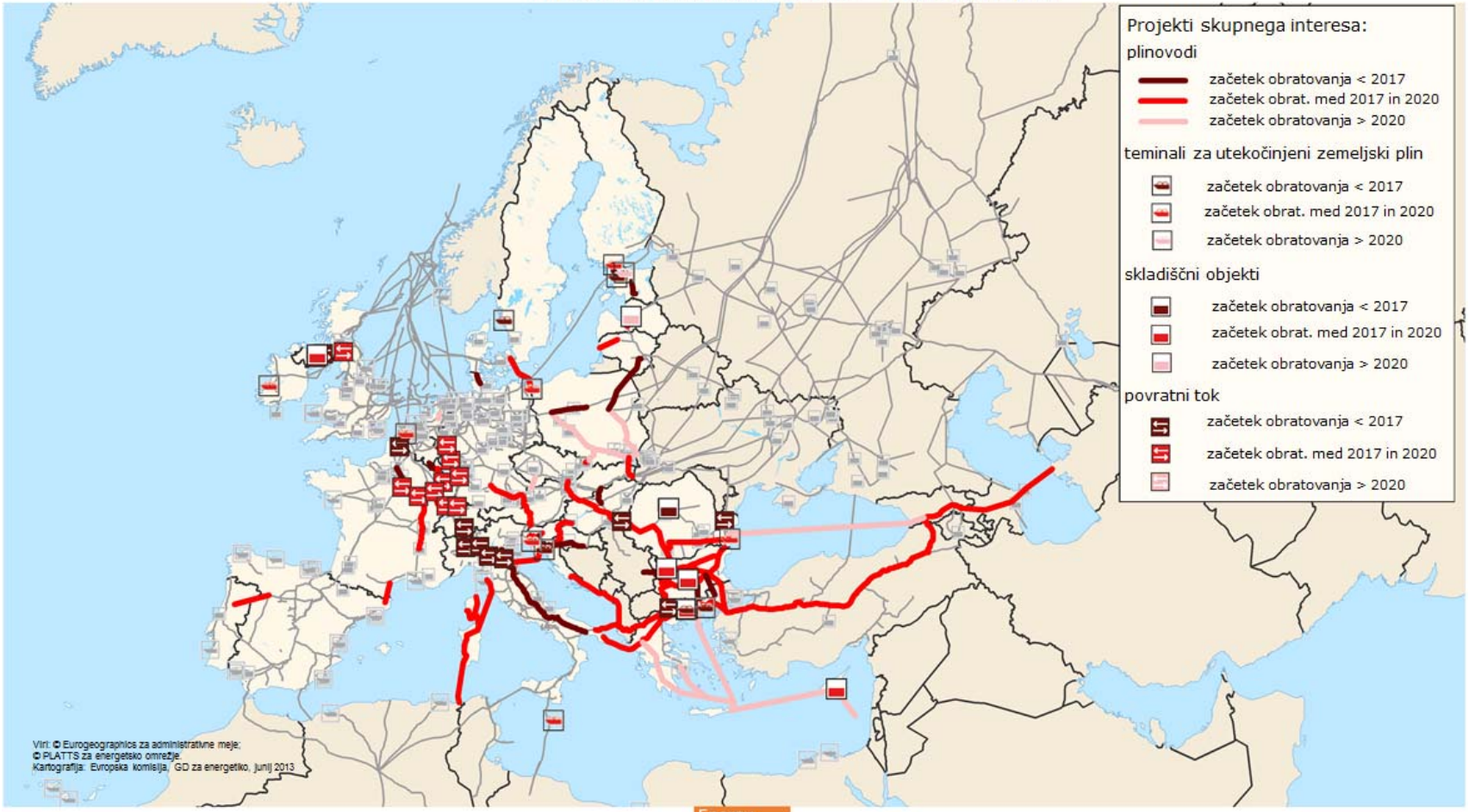
(12) Čezmejno omrežje ogljikovega dioksida: razvoj transportne infrastrukture ogljikovega dioksida med državami članicami in sosednjimi tretjimi državami z namenom uvedbe zajemanja ter shranjevanja ogljikovega dioksida.

Priloga II – zemljevidi projektov skupnega interesa

Vse morebitne trase bi bilo treba obravnavati in oceniti z vidika energetske varnosti ter relativnih ekonomskih stroškov in koristi.

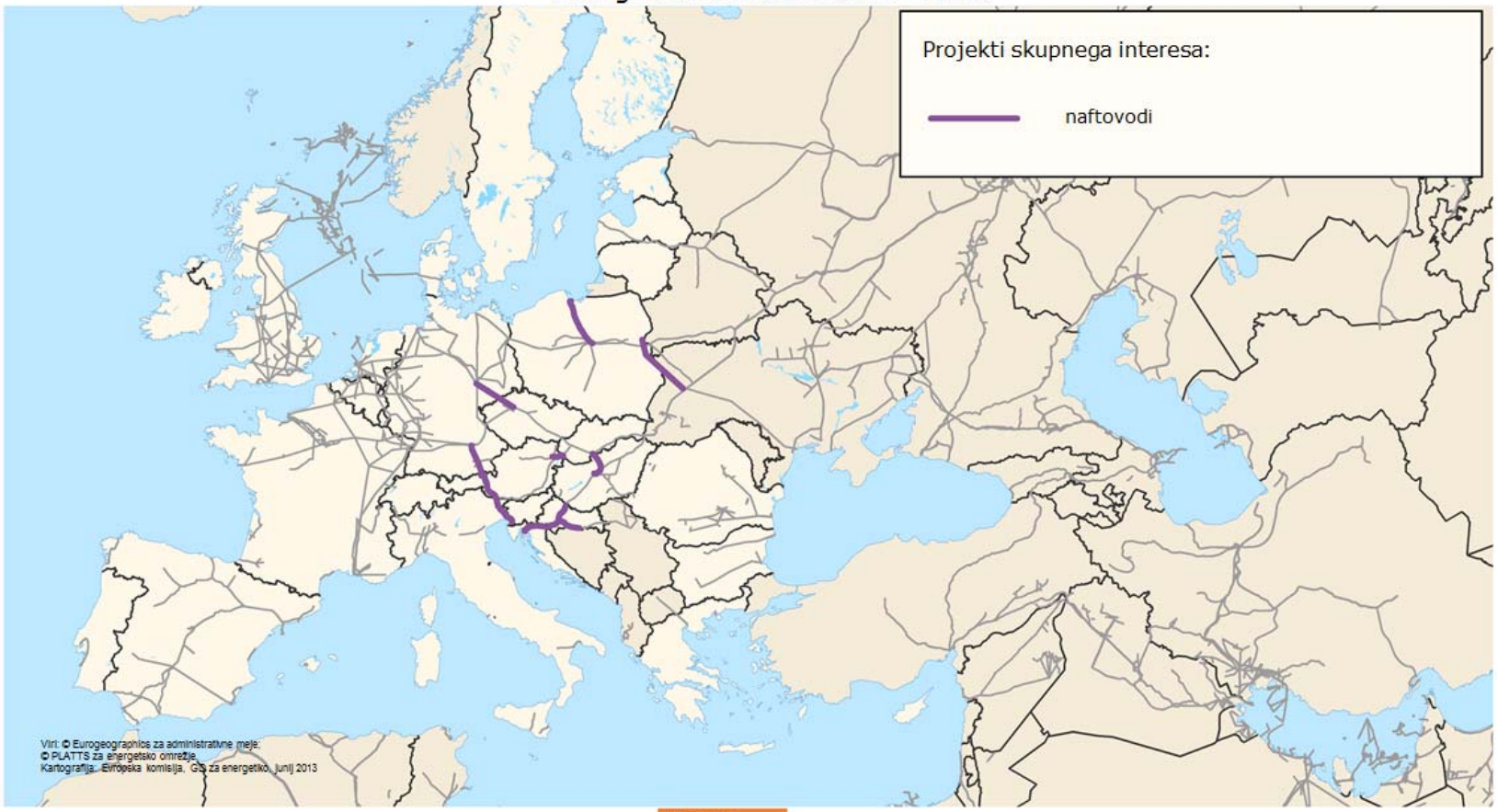
Energetska infrastruktura – zemeljski plin

Vse morebitne trase bi bilo treba obravnavati in oceniti z vidika energetske varnosti ter relativnih ekonomskih stroškov in koristi.

European Commission

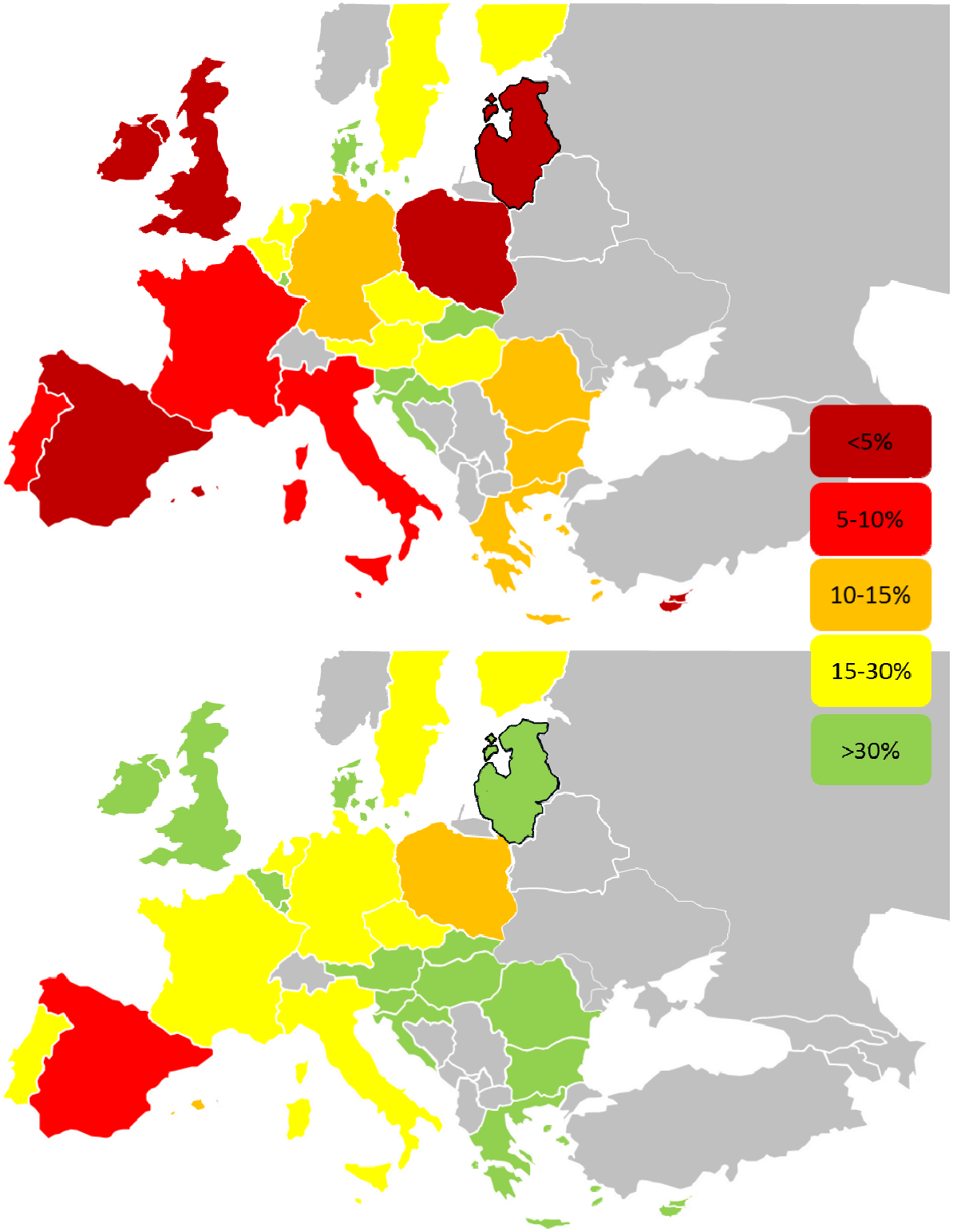
Energetska infrastruktura - nafta

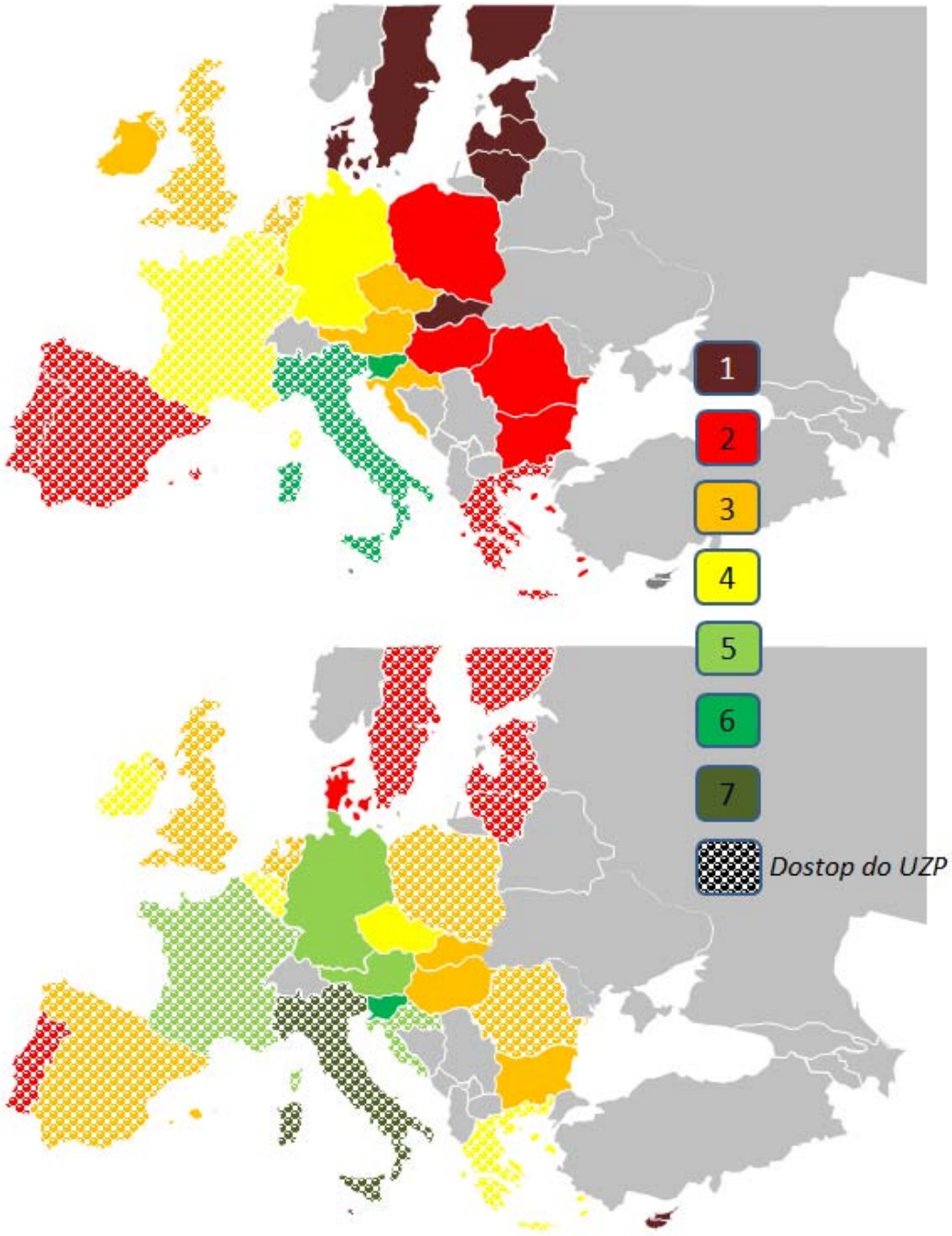
Energy

Vse morebitne trase bi bilo treba obravnavati in oceniti z vidika energetske varnosti ter relativnih ekonomskih stroškov in koristi.

Priloga III: cilj 10 % električnih medomrežnih povezav pred in po izvedbi projektov skupnega interesa

Priloga III: diverzifikacija nabavnih virov pred in po izvedbi projektov skupnega interesa na področju plina

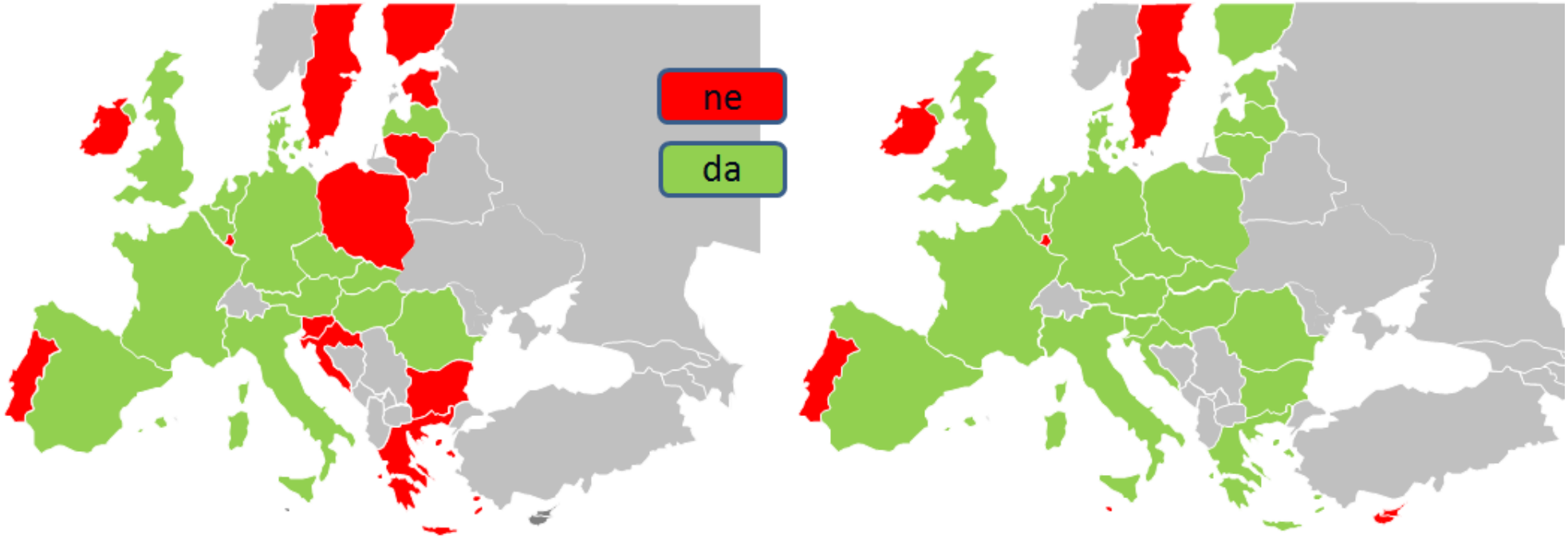

Število nabavnih virov, do katerih bi država lahko dostopala s pomočjo infrastrukture (vsaj 5 % delež)

Nabavni viri: Azerbajdžan, Alžirija, Libija, Norveška, Rusija, nacionalna proizvodnja, zaradi poenostavitve je utekočinjeni zemeljski plin predstavljen kot en vir, vendar vzorec kaže, katere države imajo do njega dostop. Ta slika ne prejudicira komercialnih pogodb.

Vir: ENTSO-G desetletni načrt za razvoj omrežij 2013, Komisija

Priloga IV: skladnost z infrastrukturnim standardom N-1 pred in po izvedbi projektov skupnega interesa

Sklic: člen 9 Uredbe (EU) št. 994/2010